



QUICKSCAN BUURTSPORT

**BRENG DE VITALITEIT VAN JE
BUURTSPORTWERKING IN KAART.**





JE ACTIETERREIN

Heb je je omgeving en aanbod al eens van dichtbij bekeken?

P4



JE DOEL & DOELGROEPEN

Hoe staat het met de realisatie van je doelstellingen en het bereik van je doelgroep?

P6



JE ORGANISATIECULTUUR

Hoe staat het met je organisatiestructuur, -cultuur en begeleidingsaanpak?

P8

INTRO

Wat kan ik met deze quickscan?

Een heldere kijk op je huidige buurtsportwerking is dé basis voor een sterk buurtsportbeleid in de toekomst. Deze quickscan helpt je om inzicht te krijgen in je actieterrein, doelstellingen en doelgroepen en je organisatie.

Gebruik deze vragenlijst als leidraad tijdens overlegmomenten met buurtsportwerkers, coördinatoren en beleidsverantwoordelijken. Via interactie zal je tot een gedeelde beeldvorming en gemeenschappelijke taal komen en zo tot een gedragen basis om je buurtsportbeleid verder te plannen.

Je kan de quickscan toepassen op je volledige werking of focussen op de thema's: sociale cohesie, gezondheid of persoonlijke ontwikkeling bij kwetsbare jongeren.

Waarom?

Heel wat processen binnen de buurtsportwerking vinden plaats op een eerder onbewuste of impliciete manier. Met deze quickscan kan je die verborgen processen samen zichtbaar maken. Zo kan je belangrijke stappen zetten richting verantwoording en de impact van je buurtsportwerking aantonen.

Deze quickscan biedt een kader om aan beleidsvoorbereiding te doen. Een goede situatieschets zorgt voor meer gewicht in de schaal op het moment van beleidsontwikkeling.

En wat daarna?

Het CATCH-project doet onderzoek naar de werkzame factoren van buurtsport. Praktijken en actieonderzoek worden in kaart gebracht en van daaruit worden programmatheorieën ontwikkeld rond buurtsport en sociale cohesie, gezondheid en persoonlijke ontwikkeling bij kwetsbare jongeren. Deze quickscan biedt je een opstap om in een latere fase met de programmatheorieën aan de slag te gaan.

Succes!

Expertisecentrum Buurtsport
en CATCH-onderzoeksteam

SAMENGEVAT

AAN DE SLAG

- 1** Je krijgt een helder beeld van de diverse onderdelen van je buurtsportwerking, -aanbod en -beleid. Je wordt je meer bewust van je sterke en minder sterke punten.
- 2** Je zorgt voor een gezamenlijke beeldvorming en gedeelde taal tussen buurtsportwerkers, coördinatoren en beleid en komt zo tot een gedragen basis om je buurtsportbeleid duurzaam uit te bouwen.
- 3** Zorg dat je de **8 bouwstenen van Buurtsport** bij de hand hebt. Expertisecentrum Buurtsport en de VUB brachten in kaart 'wat maakt dat buurtsport buurtsport is'.

Deze quickscan is een tool ontwikkeld binnen het kader van het 4-jarige **CATCH-onderzoeksproject**. Vanuit de valorisatiedoelstellingen van het onderzoek kan je met deze tool al mee reflecteren over de ontwerpversies van de 3 ontwikkelde **programmatheorieën**. In een latere fase kan deze tool nog verbeterd worden. De site www.buurtsport.vlaanderen/catch houdt je op de hoogte van verdere ontwikkelingen.

Vragen of hulp nodig? Geef een seintje. Piet.vandersypt@isbvzw.be / 03 780 91 08

HET ONTSTAAN

Deze quickscan is gebaseerd op de interviewgide van het CATCH-project. Deze handleiding werd ontwikkeld om bestaande praktijken te analyseren met het oog op verdere optimalisering van de huidige buurtsportpraktijken.

CATCH is een onderzoeksproject van de VUB en de UGent en wordt gesteund door het Agentschap ondernemen en Innoveren van de Vlaamse Overheid. Het is een project waartoe ISB, vanuit het Expertisecentrum Buurtsport, als valorisatiepartner bijdraagt. De fundamentele onderzoeksvraag die CATCH stelt, is: 'Wat zijn de werkzame factoren van een buurtgebonden sportaanbod die bijdragen tot sociale inclusie van jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties (14-25 jaar)? En op welke manier kunnen die factoren toegepast worden binnen bestaande buurtsportpraktijken?' De drie centrale thema's waarrond het onderzoek zich afspeelt, zijn gezondheid, sociale cohesie en persoonlijke ontwikkeling.

CATCH staat voor: Community sport for AT-risk youth: Innovative strategies for promoting personal development, health and social CoHesion.

? STEL JEZELF DE VRAAG

SPORTEN & ACTIVITEITEN

- Hoe is het huidige aanbod van sporten of activiteiten tot stand gekomen? Waarom werd er voor bepaalde sporten/activiteiten gekozen en niet voor andere sporten/activiteiten?
- Zou je vandaag dezelfde keuze maken? Waarom zou je dat doen?
- Is er ruimte voor verandering en vernieuwing?

WIJKEN

- In welke delen/wijken/buurtten van je stad/gemeente ben je actief? Waarom ben je op die en niet op andere locaties actief?
- Welke criteria heb je gehanteerd bij het bepalen van je actieterrein? Zijn die criteria vandaag nog steeds relevant?
- Wat maakt de plekken waar je vandaag actief bent, uniek? Merk je verschillen tussen de wijken waar je actief bent? Hoe zou je die verschillen omschrijven? Welke impact heeft dit op je aanbod?

BAND MET EN TUSSEN DE DEELNEMERS

- Welke band hebben deelnemers onderling? Hebben zij ook contact buiten de werkingsmomenten?
- Welke inspanningen worden er geleverd om een positief groepsgevoel tot stand te brengen?
- Bestaat er zoiets als een buurtsport-gevoel? Wat houdt dit gevoel precies in?
- Probeer je vanuit je buurtsportwerking dit gevoel te activeren? En hoe doe je dat dan? (staat ook bij doel en doelgroepen)
- Kunnen en mogen deelnemers verantwoordelijkheid nemen? Voor welke taken mogen jongeren dit doen? Welke rollen kunnen/mogen ze in jullie werking opnemen? Op welke manier wordt dit gestimuleerd?
- Krijgen de deelnemers die zich engageren om verantwoordelijkheid te nemen een bepaalde vorm van erkenning? Zo ja, waaruit bestaat die erkenning? Wie geeft die erkenning?
- Heb je negatieve ervaringen met mensen die het niet te nauw met hun verantwoordelijkheden nemen? Hoe ga je daarmee om? Wat betekent dit voor je werking?
- Is er een cultuur waarin de deelnemers verantwoordelijkheden delen en elkaar en professionals feedback geven? Waaraan merk je dat? Wanneer lukt dat en wanneer niet? Welke gevolgen heeft dit?
- Merk je dat dit een positief effect heeft op het zelfvertrouwen van de deelnemers? (staat ook bij doel en doelgroepen) In welke mate manifesteert zich dat?

JE ACTIETERREIN

Heb je je omgeving en aanbod al eens van dichtbij bekeken?

SAMENWERKEN

- Met welke partnerorganisaties werk je samen?
- Waarom heb je voor die partners gekozen?
- Zijn er partners met wie je de samenwerking stopzette? Wat was de reden hiervoor?
- Traden er bij bepaalde samenwerkingen of onvoorziene neveneffecten op? Wat was de impact hiervan op je werking?
- Zijn er organisaties die niet willen samenwerken? Waarom? Welke gevolgen heeft dit?
- Met wie wil je in de toekomst samenwerken? Wat is de voornaamste reden hiervoor? Wat wil je met nieuwe samenwerkingen bereiken? (staat ook bij organisatiecultuur)

TOETS AF

TOETS JE ANTWOORDEN AAN VOLGENDE BOUWSTENEN VAN BUURTSPOORT

- ✓ breed sportbegrip dat inspeelt op persoonlijke voorkeuren en mogelijkheden (1)
- ✓ deelmaatschap in sport (2)
- ✓ aanbod in de onmiddellijke woonomgeving via een buurtgerichte aanpak (3)

Toets je antwoorden ook aan 'het aanbod' uit de 3 ontwerpen van programmatheorieën.
Of aan de ontwerpen rond het thema dat je behandelt.



ANALYSE VAN JE EIGEN WERKING

VAT JE STERKE EN AANDACHTSPUNTEN SAMEN



Noteer 2 sterke punten van je werking.



Noteer 2 punten die beter kunnen.



JE DOEL & DOELGROEPEN

Hoe staat het met de realisatie van je doelstellingen en het bereik van je doelgroep?



STEL JEZELF DE VRAAG

BEREIK

- Welke doelgroepen bereik je met je werking?
- Waarom wil je deze groepen bereiken?
- Wie bereik je niet? Wat zijn de redenen hiervoor?
- Slaag je erin meisjes naar je buurtsportactiviteiten toe te leiden?
- Slaag je erin maatschappelijk kwetsbare jongeren naar je werking toe te leiden?
- Hoe omschrijf je de etnisch-culturele diversiteit van je deelnemers?

DOORSTROMING

- In welke mate wordt er ingezet op doorstroming zodat mensen vanuit de buurtsportwerking de stap zetten naar het reguliere aanbod van de gemeente, sportclubs en andere verenigingen? Waarom wordt hier wel of niet op ingezet?
- Merk je dat die doorstroming ook plaatsvindt naar de brede vrijetijdssector of naar partners die een rol kunnen spelen bij het realiseren van een brede inclusie? (staat ook bij organisatiecultuur) Wat maakt dat deze doorstroming wel of niet plaatsvindt?

GROEPSGEVOEL

- Welke band hebben de deelnemers? Waaruit leid je dit af? Hebben de deelnemers ook buiten de werkmomenten contact met elkaar? (staat ook bij actieterrein)
- Op welke manier wordt er ingezet op het creëren van een positief groepsgevoel? Waaraan merk je dat? Welke impact heeft dit op de werking?
- Welke band heb jij met de deelnemers?

VERANTWOORDELIJKHEIDSGEVOEL

- Kunnen en mogen deelnemers verantwoordelijkheid opnemen in de werking? Waaruit blijkt dat? Worden er nog initiatieven genomen om het verantwoordelijkheidsgevoel van de deelnemers te stimuleren? Op welke manier gebeurt dit?
- Krijgen ze erkenning voor het opnemen van verantwoordelijkheid? Zo ja, hoe? Van wie krijgen ze die erkenning?
- Welke negatieve ervaringen heb je op dit vlak?
- Wordt er over het opnemen van verantwoordelijkheden voldoende onderling (tussen de deelnemers en tussen de deelnemers en de begeleiders) overlegd? Waaraan merk je dit? Welk effect heeft dit?
- Merk je in de praktijk dat het nemen van verantwoordelijkheid een positief effect heeft op het zelfvertrouwen van de deelnemers?

KWETSBARE GROEPEN

- Wat maakt de deelnemers kwetsbaar? Waaruit blijkt dat?
- Heb je ervaring met kwetsbare jongeren en heb je zicht op wat hen kwetsbaar maakt?

- In welke mate heb je zicht op de situatie waarin die jongeren opgroeien? Waaruit kan je afleiden dat het gaat om een maatschappelijk kwetsbare situatie? Waar, waarom en op welke manier worden ze uitgesloten? Wat zijn de gevolgen daarvan? Zijn er levensdomeinen waarop mechanismen van uitsluiting een grote impact hebben? Waaruit blijkt dat? Hoe ga je binnen de organisatie van buurtsport daarmee om?
- Zijn er specifieke uitdagingen/problemen waarmee worden die jongeren geconfronteerd worden als het gaat over: gezondheid / persoonlijke ontwikkeling / sociale cohesie?
- In welke mate heb jij voeling met het dagelijks leven van die jongeren? In welke mate kan je je met hen identificeren? Heeft dit effect op je werking?
- Kan je je een idee vormen over hoe ze zich voelen op school, thuis en in hun woonomgeving? Waaruit blijkt dat? Heb je er als begeleider zicht op wat de schoolresultaten zijn van jongeren die binnen je werking actief zijn?
- Wil je met je buurtsportwerking impact creëren op de leefwereld van die jongeren?
- Waarom wel of niet? (Impact kan zich zowel situeren op het vlak van gezondheid, persoonlijke ontwikkeling als sociale cohesie.)
- Waaruit kan je afleiden dat je impact creëert? Zie je een verschil tussen subgroepen en deelwerkingen?
- Zijn er voorbeelden van een positieve verandering die je op het vlak van gezondheid, persoonlijke ontwikkeling of sociale cohesie realiseerde? En zijn die verbonden aan initiatieven die vanuit het buurtsportaanbod ontstonden?
- Op welke wijze zou je met de werking nog meer impact en verandering tot stand kunnen brengen op het vlak van: gezondheid / persoonlijke ontwikkeling / sociale cohesie?

EVALUATIE

- In welke mate wordt de buurtsportwerking geëvalueerd?
- In welke mate zijn de vooropgestelde doelstellingen of tussentijdse mijlpalen helder? Op welk vlak wel en welk vlak niet? Wat betekent dit voor de werking?
- Monitoren jullie de werking? Wordt er (permanent) nagegaan of de vooropgestelde doelstellingen effectief gerealiseerd worden? Hoe gebeurt dit? Wordt de werking regelmatig geëvalueerd? Worden de beoogde resultaten gemeten?
- Hoe verloopt de monitoring en/of evaluatie? Indien dit niet plaatsvindt, wat zijn drempels hiervoor? Hoe kunnen die weggenomen worden?



TOETS AF

TOETS JE ANTWOORDEN AAN VOLGENDE BOUWSTENEN VAN BUURTSPOORT

- ✓ Focus op kansengroepen (4)
- ✓ Doelstellingen gericht op sport als middel (5)



ANALYSE VAN JE EIGEN WERKING

VAT JE STERKE EN AANDACHTSPUNTEN SAMEN



Noteer 2 sterke punten van je werking.



Noteer 2 punten die beter kunnen.



STEL JEZELF DE VRAAG

SAMENWERKINGEN EN SAMENWERKINGSCULTUUR

- Met welke partnerorganisaties werk je samen?
- Welke verschillen zijn er in jouw aanpak en die van je samenwerkingspartners? Wat is de impact hiervan op de werking (positief of negatief)?
- Gelden er bij jou of je samenwerkingspartners ongeschreven regels of afspraken? Zo ja, welke? Wat betekent dit voor je buurtsportwerking (positief of negatief)?
- Traden er onvoorziene neveneffecten op tijdens bepaalde samenwerkingen? Wat was de impact daarvan op je werking (positief of negatief)?
- Zijn er organisaties die niet willen samenwerken? Waarom? Welke gevolgen of impact heeft dit? Met wie wil je in de toekomst samenwerken? Wat is de voornaamste reden daarvoor? Wat wil je bereiken met nieuwe samenwerkingen? (staat ook bij actieterrein)

DOORSTROMING

- In welke mate wordt er ingezet op doorstroming zodat mensen vanuit de buurtsportwerking de stap zetten om deel te nemen aan het reguliere aanbod van de gemeente, sportclubs en andere verenigingen? Wat maakt dat die doorstroming slaagt of niet slaagt? Vinden deelnemers na de doorstroming snel aansluiting? Welke factoren maken dat dit lukt of niet?
- Stel je vast dat die doorstroming ook plaatsvindt naar de brede vrijetijdssector of naar partners die op het vlak van sociale inclusie een rol kunnen spelen? (staat ook bij doel en doelgroepen)? Wat maakt dat die doorstroming wel of niet slaagt?

GESCHREVEN EN ONGESCHREVEN REGELS

- Welke regels en afspraken gelden binnen je organisatie of zijn bij je werking en activiteiten van toepassing?
- In welke mate zijn die regels gekend door de deelnemers en begeleiders? Bestaat er een verschil tussen impliciete en expliciete regels en afspraken? Zo ja, waarin verschillen ze? Welke impact heeft dit?
- Op welke manier werden de deelnemers betrokken bij het opstellen van die regels?
- Hoe wordt er opgetreden wanneer de regels overtreden worden? Hoe worden nieuwe deelnemers op de hoogte gebracht van afspraken en regels? Wanneer gebeurt dat en hoe?

TOEGANKELIJKHEID

- Ga je ook buiten de context van de buurtsportwerking om met de jongeren? Waarom wel/niet? En welke impact heeft dit op je werking?
- Ben je buiten de context en de uren van de buurtsportwerking aanspreekbaar? Op welke manier ben je dan aanspreekbaar? Stel je je ten aanzien van alle jongeren toegankelijk op? Doe je dat altijd? Wat zijn daarvan de mogelijke voor- en/of nadelen?
- Ondersteun je jongeren ook bij andere niet-sportgerelateerde uitdagingen of moeilijkheden waarmee ze in hun leven te maken krijgen?

JE ORGANISATIECULTUUR

Hoe staat het met je organisatiestructuur,
-cultuur en begeleidingsaanpak?

DREMPELVERLAGING

- Zijn er op financieel vlak drempelverlagende maatregelen noodzakelijk? Welke zijn dat? Zijn er op cultureel vlak drempelverlagende maatregelen? Welke zijn dat en waarom? Waar en wanneer loopt dit goed/moeilijk? Kan je een onderscheid maken tussen (meer) structurele en (meer) niet-structurele maatregelen? Wat betekent dit voor je organisatie?
- Worden drempelverlagende maatregelen tussen de samenwerkende organisaties en partners uitgewisseld? Op welk vlak wel/niet? Waarom en welke impact heeft dit?
- Welke maatregelen heb je al getroffen op het vlak van: flexibiliteit en werking van je aanbod / grootte en samenstelling van de groepen / deelnamegelden?

ORGANISATIE

- Wie is de drijvende kracht binnen je organisatie? Hoe verklaar je dat?
- Wat zijn daarvan de gevolgen (positief en/of negatief)?
- Zijn er binnen je organisatie meerdere figuren die een trekkersrol op zich nemen? Hoe verklaar je dat?
- Hoe zou je de leiderschapsstijl binnen je organisatie omschrijven? Welke impact heeft dit? Wat maakt dat die stijl werkt of niet werkt?
- Heb je voorbeelden van maatschappelijke uitdagingen of probleemsituaties binnen je organisatie die je aanpakte? Wat was de voornaamste reden om die uitdagingen en situaties aan te pakken? Welke impact had dit (positief of negatief)?

DOELGROEPBEREIK

- Bereik je de doelgroepen die je voor ogen hebt? Hoe weet je dat?
- Zijn er verschillen in de manier waarop je verschillende doelgroepen benadert en aanpakt? Welke zijn die verschillen? Wat maakt dat ze verschillend zijn?
- In welke mate is de aanpak en begeleiding van de samenwerkende partners anders? Wat is de impact daarvan (positief en/of negatief)?

TOETS AF

TOETS JE ANTWOORDEN AAN VOLGENDE BOUWSTENEN VAN BUURTSPOORT

- ✓ Intensieve en integrale samenwerkingsverbanden met een gedeelde verantwoordelijkheid (6)
- ✓ Sociaal-pedagogische begeleidingsaanpak (7)
- ✓ Adaptief voor maatschappelijke ontwikkelingen (8)

Toets je antwoorden ook aan de 'context' en 'mechanismen' uit de 3 ontwerpen van programmatheorieën. Of aan de ontwerpen rond het thema dat je behandelt.



ANALYSE VAN JE EIGEN WERKING

VAT JE STERKE EN AANDACHTSPUNTEN SAMEN



Noteer 2 sterke punten van je werking.



Noteer 2 punten die beter kunnen.

CATCH